

SAŽETAK	11
POPIS SKRAĆENICA	14
1. UVOD	17
2. PRAVO NA IMOVINU	25
2.1. Uvodne napomene	25
2.2. Pitanje imovine, odnosno vlasništva u filozofskim i sociološkim raspravama	25
2.3. Pravo na imovinu u najznačajnijim normativno-pravnim aktima	29
2.4. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda	31
2.5. Imovina	32
2.6. Stvarna prava	33
2.6.1. Pravo vlasništva (proprietas, dominium).....	33
2.6.2. Subjekti i objekti prava vlasništva	35
2.6.3. Oblici prava vlasništva	35
2.6.3.1. Suvlasništvo.....	35
2.6.3.2. Zajedničko vlasništvo	36
2.6.3.3. Etažno vlasništvo	36
2.6.4. Sticanje prava vlasništva	36
2.6.5. Prestanak prava vlasništva	37
2.6.6. Zaštita prava vlasništva.....	37
2.6.6.1. Reivindikaciona tužba za povrat stvari (Actio rei vindicatio).....	38
2.6.6.2. Publicijanska tužba pretpostavljenog vlasništva (Actio Publiciana).....	38
2.6.6.3. Tužba zbog uznemiravanja (Actio negatoria)	39
2.7. Nekretnina	40
2.8. Pravo na imovinu u smislu Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.....	40
2.8.1. Pravo na mirno uživanje imovine.....	41
2.8.2. Legitimni cilj u općem (javnom) interesu	42
2.8.3. Proporcionalnost između korištenih sredstava i cilja	43
2.8.4. Oduzimanje (lišenje) imovine.....	44

---

3. DRŽAVNA IMOVINA 47

3.1. Opće napomene	47
3.2. Historijski osvrt.....	48
3.2.1. Osmansko Carstvo.....	48
3.2.2. Austro-Ugarska Monarhija	49
3.2.3. Jugoslovenska državna zajednica.....	51
3.3. Općenarodna imovina	53
3.4. Društveno vlasništvo (svojina)	55
3.4.1. Pravo raspolaganja	57
3.4.2. Pravo korištenja	58
3.4.3. Pravo upravljanja	59
3.5. Pretvorbe prava na stvarima u društvenom vlasništvu.....	60
3.5.1. Pretvorba društvenog vlasništva u Republici Hrvatskoj.....	60
3.5.2. Pretvorba društvenog vlasništva u Bosni i Hercegovini	61
3.5.2.1. Pretvorba prava na građevinskom zemljištu.....	61
3.5.2.1.1. Proces nacionalizacije, podruštvljavanja i izuzimanja građevinskog zemljišta.....	61
3.5.2.1.2. Upravljanje i raspolaganje građevinskim zemljištem.....	62
3.5.2.1.3. Pravo raspolaganja građevinskim zemljištem.....	63
3.5.2.1.4. Privremeno pravo korištenja na gradskom građevinskom zemljištu	63
3.5.2.1.5. Prvenstveno pravo korištenja građevinskog zemljišta za izgradnju zgrade	64
3.5.2.1.6. Trajno pravo korištenja građevinskog zemljišta ispod zgrade i zemljišta koje služi za redovnu upotrebu zgrade	64
3.5.2.1.6.1. Pretvorba trajnog prava korištenja građevinskog zemljišta na kojem je izgrađena zgrada u pravo vlasništva	64
3.5.2.1.7. Transformacija prava korištenja na neizgrađenom građevinskom zemljištu u pravo vlasništva – povrat građevinskog zemljišta koje nije privedeno namjeni ranijem vlasniku	65
3.5.2.2. Pretvorba prava na osnovu Zakona o stvarnim pravima	66
3.5.2.2. Pretvorba prava korištenja, ili upravljanja ili raspolaganja na osnovu Zakona o stvarnim pravima	66
3.5.2.2.1. Pretvorba prava korištenja neizgrađenog građevinskog zemljišta	68
3.5.2.2.2. Uslovna pretvorba	69
3.5.2.2.3. Pretpostavke i upis vlasništva u koje se pretvorilo pravo korištenja na građevinskom zemljištu	70
3.5.2.2.4. Upis neuknjiženih prava na nekretninama.....	70
3.5.2.2.5. Upis vlasništva u koje se pretvorilo	

pravo korištenja na građevinskom zemljištu	71
3.6. Restitucija (denacionalizacija) izuzete imovine	73
3.6.1. Restitucija (denacionalizacija) u Bosni i Hercegovini	74
3.6.2. Denacionalizacija u Republici Hrvatskoj	74
3.6.3. Restitucija u Republici Srbiji.....	76
3.6.4. Restitucija u Demokratskoj Republici Njemačkoj	77
4. STICANJE PRAVA VLASNIŠTVA	79
4.1. Način sticanja vlasništva na nekretninama.....	79
4.2. Pravni osnovi sticanja prava vlasništva	79
4.2.1. Sticanje prava vlasništva na osnovu pravnog posla.....	79
4.2.2. Originarno sticanje prava vlasništva.....	80
4.3. Sticanje prava vlasništva na nekretninama u korist države	80
4.3.1. Pravni posao	80
4.3.1.1. Forma pravnog posla.....	81
4.3.1.2. Tabularna isprava za uknjižbu prava vlasništva.....	82
4.3.1.3. Clausula intabulandi	83
4.3.2. Sticanje vlasništva u korist države po sili zakona	84
4.3.2.1. Nacionalizacija.....	84
4.3.2.2. Sticanje prava vlasništva na osnovu dosjelogosti.....	88
4.3.2.3. Sticanje prava vlasništva na osnovu odluka državnih organa	91
4.3.2.3.1. Sticanje prava vlasništva po osnovi uzurpacija.....	92
4.3.2.3.2. Sticanje vlasništva u postupku eksproprijacije	94
4.3.2.3.2.1. Pojam i teorije o eksproprijaciji	94
4.3.2.3.2.2. Eksproprijacija u zakonodavstvu bivše Jugoslavije	95
4.3.2.3.2.3. Eksproprijacija u bosanskohercegovačkom zakonodavstvu	96
4.3.2.3.2.4. Osvrt na neka bitna pitanja i prava u postupcima eksproprijacije.....	101
a) Postupak eksproprijacije.....	101
b) Eksproprijacija preostalog dijela nekretnine.....	103
c) Povrat eksproprijisanih nekretnina (deeksproprijacija)	105
d) Zaštita stranih ulagača u slučaju eksproprijacije	108
e) Međunarodni standardi zaštite vlasnika i posjednika u postupcima izuzimanja	109
f) Pomoć ranjivim grupama stanovništva	111
4.3.2.3.2.5. Aktualni postupci eksproprijacije državne imovine	113
4.3.2.3.3. Sticanje prava na građevinskom zemljištu na osnovu odluka državnih organa	116
4.3.2.3.3.1. Gubitak prava korištenja zemljišta radi građenja	117

4.3.2.3.3.2. Određivanje gradskog građevinskog zemljišta i pravo vlasništva	118
4.3.2.3.3.3. Transformacija trajnog prava korištenja građevinskog zemljišta u pravo vlasništva	119
4.3.2.3.3.4. Uspostava pravnog jedinstva nekretnine.....	119
4.3.2.3.3.5. Legalizacija objekata na građevinskom zemljištu u državnom vlasništvu	121
4.3.2.3.3.6. Uspostava jedinstva nekretnine i posebnih dijelova zgrade.....	122
4.3.2.3.3.7. Povrat građevinskog zemljišta koje nije privedeno namjeni ranijem vlasniku	123
4.3.2.3.4. Konfiskacija	124
4.3.2.3.5. Agrarna reforma i kolonizacija	125

5. AKTUALNI STATUS POJEDINIH OBLIKA

DRŽAVNE IMOVINE U BOSNI I HERCEGOVINI 128

5.1. Državna imovina u BiH	128
5.2. Reforme u oblasti stvarnih prava i državna imovina	131
5.3. Zabrana raspolaganja državnom imovinom	133
5.4. Opća i javna dobra i dobra od općeg interesa.....	139
5.5. Građevinsko zemljište.....	143
5.5.1. Stvarna prava na građevinskom zemljištu	144
5.6. Poljoprivredno zemljište.....	147
5.6.1. Društveno vlasništvo i pretvorba u državno vlasništvo na poljoprivrednom zemljištu	147
5.6.2. Status poljoprivrednog zemljišta u Federaciji Bosne i Hercegovine	148
5.6.3. Status poljoprivrednog zemljišta u Republici Srpskoj.....	150
5.6.4. Status poljoprivrednog zemljišta u Brčko Distriktu BiH.....	152
5.6.5. Praksa i problemi u vezi sa poljoprivrednim zemljištem	153
5.7. Šume i šumska zemljišta.....	155
5.7.1. Status šuma i šumskog zemljišta u Federaciji Bosne i Hercegovine.....	156
5.7.2. Status šuma i šumskog zemljišta u Republici Srpskoj	158
5.7.3. Status šuma i šumskog zemljišta u Republici Hrvatskoj.....	161
5.8. Vodna dobra.....	162
5.8.1. Vodna dobra u Bosni i Hercegovini	162
5.9. Posebni dijelovi zgrada (etažno vlasništvo).....	165
5.9.1. Stanovi u društvenom vlasništvu.....	166
5.10. Vojna imovina.....	168

6. JAVNI REGISTRI NEKRETNINA I PRAVA NA NEKRETNINAMA.....	171
6.1. Zemljišne knjige	171
6.1.1. Zemljišne knjige u Bosni i Hercegovini	171
6.1.2. Sastav, sadržaj i načela zemljišnih knjiga	174
6.2. Katastar	176
6.3. Katastar nekretnina (jedinstvena evidencija nekretnina i prava na nekretninama)	177
6.3.1. Izlaganje na javni uvid podataka i utvrđivanje prava na nekretninama	178
6.4. Registar zemljišta i prava na zemljištima Brčko Distrikta	179
6.5. Uknjižba državnog erara, općenarodne imovine i društvenog/državnog vlasništva	179
6.6. Upravljanje i Registar državne imovine.....	183
7. DRŽAVNA IMOVINA U AKTUALNIM POSTUPCIMA.....	185
7.1. Uopće o raspolaganju državnom imovinom	185
7.1.1. Raspolaganju državnom imovinom u Bosni i Hercegovini	185
7.1.2. Uspostava katastra nekretnina u Republici Srpskoj	190
7.1.3. Harmonizacija podataka katastra i zemljišne knjige u Federaciji Bosne i Hercegovine	192
7.1.4. Popis državne imovine	195
7.1.5. Uknjižba vojne imovine.....	196
7.1.6. Sporovi po tužbama za utvrđivanje prava vlasništva na osnovu dosjelnosti na državnoj imovini	198
7.1.7. Utvrđivanje prava vlasništva na državnoj imovini u svrhu legalizacije bespravne gradnje.....	201
7.1.7.1. Utvrđivanje prava vlasništva na državnom građevinskom zemljištu u svrhu legalizacije	202
8. IMOVINA BOSNE I HERCEGOVINE U ZEMLJAMA BIVŠE SFRJ	207
8.1. Zabrana raspolaganja imovinom bivših jugoslovenskih republika i pokrajina u Republici Hrvatskoj.....	208
8.2. Zabrana raspolaganja imovinom bivših jugoslovenskih republika i pokrajina u Bosni i Hercegovini	209
8.3. Sukcesija imovine bivše SFRJ	212
8.3.1. Pokretna i nepokretna imovina bivše SFRJ.....	213

8.3.2. Aneks G Sporazuma o pitanjima sukcesije - privatno vlasništvo i stečena prava.....	213
8.3.3. Praktična primjena sporazuma o pitanjima sukcesije u Bosni i Hercegovini	215
8.3.4. Primjena Sporazuma o pitanjima sukcesije u ostalim bivšim republikama SFRJ	216
9. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA.....	223
10. IZVORI I LITERATURA	228
Pravni izvori	228
Propisi	228
Sudske odluke	238
Odluke organa uprave.....	248
Ostali izvori	251
Literatura	255
Knjige.....	255
Komentari zakona	258
Priručnici.....	259
Naučni i stručni radovi.....	260
Analize i izvještaji	266
Internet izvori	267